

GRAU EN SOCIOLOGIA

101138 METODOLOGIA I DISSENY DE LA RECERCA SOCIAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Metodologia i Disseny de la Investigació Social
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer curs (segon quadrimestre)
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia
Llengües	català

Responsable de l'assignatura

Nom professor/a	Teresa Torns
Departament	Sociologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B3-179
Telèfon (*)	935812423
e-mail	teresa.torns@uab.cat
Horari de tutories	Consultar la web de la Facultat

2. Equip docent

Nom professor/a	Sonia Parella
Departament	Sociologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B3-193
Telèfon (*)	935812418
e-mail	sonia.parella@uab.es
Horari de tutories	Consultar la web de la Facultat

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

3.- Prerequisits

--

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

És una assignatura que se situa en el segon quadrimestre de primer curs que, a més d'iniciar a l'alumnat en el món de la recerca, vol plantejar una reflexió al voltant de què vol dir investigar en les ciències socials. Aquests plantejaments seran imprescindibles per poder cursar en el segon curs les assignatures de *Mètodes Quantitatius d'Investigació Social* i *Mètodes qualitius d'Investigació Social*.

Els interessos primordials de l'assignatura s'orienten vers la clarificació de les exigències bàsiques de la metodologia científica, els conceptes i instruments bàsics de la recerca aplicada a l'anàlisi de la realitat social i les rutines i habilitats instrumentals bàsiques que permeten desenvolupar correctament l'activitat investigadora. L'objectiu central de l'assignatura anirà

orientat, doncs, a fer explícits quins són els elements centrals que permeten fer recerca i a transmetre a l'alumnat els coneixements que facin que sigui capaç de formular un tema per investigar i de preparar-ne el corresponent disseny d'investigació. En aquest sentit, resulta imprescindible conèixer les principals fonts d'informació i documentació científica, adquirir els hàbits bàsics de recerca en les ciències socials, i aprendre un estil de treball rigorós, capaç de combinar l'ús de criteris comuns amb la creativitat personal.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències

C3. Enumerar la metodologia i les tècniques d'investigació que donen suport a l'estudi de les relacions socials i les posicions i pràctiques de les persones en la societat.
C9. Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball. Analitzar els problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques als àmbits mencionats, reconeixent la complexitat dels fenòmens socials tractats.

Resultats d'aprenentatge

C31. Reconèixer els principals mètodes i tècniques quantitatives i qualitatives
C32. Expressar la base metodològica inherent a qualsevol recerca
C91. Distingir clarament entre judicis de fet i judicis de valor
C92. Distingir entre una hipòtesi sociològica i un judici de valor sobre la democràcia, els drets humans, la justícia social o el desenvolupament sostenible.

Competències

G1. Desenvolupar un pensament i raonament crític i saber comunicar-lo de manera efectiva
G2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
G3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

Competències

T1. Comprendre les anàlisis dels fenòmens socials, així com observar els seus punts forts i dèbils.
T3. Gestionar el propi temps, planificant l'activitat d'aprenentatge. Gestionar la relació amb un tutor/a o assessor/a, així com establir i acomplir el terminis adequats per a la realització dels treballs
T4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes identificats prèviament
T5. Avaluar la qualitat del propi treball
T6. Treballar en equip en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

6.- Continguts de l'assignatura

Bloc I. Introducció. La recerca en Ciències Socials

1. Coneixement ordinari i coneixement científic. Què significa conèixer científicament? Què és i per a què serveix la recerca en ciències socials.
2. Els diversos enfocaments de recerca existents en ciències socials. Les tradicions de recerca en sociologia.
3. La pertinença de la informació. Informació general, especialitzada i científica. Problemes de tria i d'adequació del material
4. El procediment bàsic de la recerca. Visió general de les diverses etapes.
5. Els protagonistes de la investigació. El posicionament del subjecte investigador.

Bloc II. La informació per a les Ciències Socials

6. Introducció a les fonts documentals. Localització i accés a la informació.
7. La informació bibliogràfica. Fonts primàries i secundàries.
8. L'organització del material documental. Del material de lectura al tractament i la redacció.

Bloc III. El procés d'investigació

9. L'elecció i pertinença del tema. La formulació del problema i de les primeres preguntes
10. L'exploració. Recollida i sistematització de la informació.
11. L'elaboració del marc teòric. L'estat de la qüestió. El reconeixement de la tradició disciplinar.
12. Definició de conceptes clau. Estructuració de conceptes.
13. El disseny d'investigació. Descripció, explicació i comprensió.
14. Delimitació de les hipòtesis de la investigació.
15. La mesura i les unitats d'informació. Informació extensiva i intensiva.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Donat que es tracta que l'alumnat aprengui i reflexioni sobre què vol dir investigar en sociologia, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura el situen en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge, a partir de la combinació de: sessions expositives, pràctiques a l'aula que permetin aplicar els conceptes adquirits, tutories de seguiment i treball autònom. A continuació es concreten les diferents activitats, amb el seu pes específic dins de la distribució del temps total que l'estudiant ha de dedicar a l'assignatura.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	METODOLOGIA	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	Sessions expositives dels continguts del temari. Es realitza amb tot el grup classe, a través de la potenciació de la participació activa dels estudiants.	25%	C31, C32, C91, C92, G1, G3
Pràctiques a l'aula	Espais de treball amb la meitat del grup (desdoblament del grup classe, amb el suport del professor/a de pràctiques). S'identificaran, s'aplicaran i s'exemplificaran les etapes del procés de recerca a partir d'activitats i exercicis que es resoldran a classe	10%	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6

Supervisades

Tutories grupals programades	Tutories a l'aula amb els equips per tal de fer el seguiment del seu procés de formulació del projecte d'investigació	10%	C31, C32, G1, G2, T1, T3, T5, T6

Autònomes

Lectures dels textos	Lectura comprensiva	15%	C31, C32, T1, T3,
Treball en equip	Cerca d'informació, anàlisi de la informació, redacció de les activitats que s'han de lliurar per escrit. Preparació de l'exposició en grup	15%	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4, T5, T6
Redacció individual dels treballs	Cerca d'informació, anàlisi de la informació, realització de recensions i resums, redacció de les activitats que s'han de lliurar per escrit	5%	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4, T5
Preparació individual de les proves escrites	Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums. Estudi i comprensió dels coneixements transmesos a l'assignatura	15%	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4

8.- Avaluació

Se superarà l'assignatura si la nota final de les diferents activitats d'avaluació assoleix com a mínim un 5. Tant la prova escrita individual com el projecte d'investigació han de tenir una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura.

Aquells estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i no superin l'avaluació grupal, podran reformular el projecte d'investigació durant el període d'avaluació de compensació. L'avaluació individual, si no se supera, no es podrà recuperar.

A l'acta d'avaluació tan sols tindran la qualificació de "no presentades" aquelles persones que no hagin fet les activitats d'avaluació corresponents al 50% de la nota.

	Activitat d'Avaluació	% de la nota
AVALUACIÓ INDIVIDUAL	Prova escrita que avaluarà l'adquisició de conceptes i instruments bàsics referits a la vessant aplicada de l'anàlisi de la realitat social.	40%
	Ressenya sobre què significa investigar en sociologia, a partir de l'anàlisi de textos bàsics que es proporcionaran als estudiants	13%
	Assistència durant el curs a les pràctiques programades a l'aula	7%
AVALUACIÓ GRUPAL (equips de 4 persones)	Treball preparatori per a la realització del projecte d'investigació (cerca d'informació, anàlisi article empíric i elaboració d'un mapa conceptual)	10%
	Formulació del projecte d'investigació (objectius, marc teòric i disseny de la investigació)	25%
	Defensa pública del projecte d'investigació a classe	5%

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENENTATGE

Prova escrita que avaluarà l'adquisició de conceptes i instruments bàsics de l'assignatura	2,5%	G1, T1
--	------	--------

Defensa pública del projecte d'investigació a classe

2,5%

G1, T1

9- Bibliografia i enllaços web

ANDER EGG, E. (1983), *Técnicas de Investigación social*, Buenos Aires: Humanitas, (19a ed.).

ANDRÉU ABELA, J. (Coord.) (2004), *Investigación aplicada de clásicos de la sociología: viejos y nuevos problemas de investigación social*, Sevilla: Fundación Centro de Estudios Andaluces.

BELL, J. (2002), *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadores en educación y en ciencias sociales*. Barcelona: Gedisa, 2002.

BOUDON, R.- LAZARSFELD, P. (1979), *Metodología de las ciencias sociales*, 3 vols., Barcelona, Laia, (2ª ed).

BOURDIEU, P. i altres (1976), *El oficio de sociólogo*, Madrid, Siglo XXI.

CAPLOW, T. (1977), *La investigación sociológica*. Barcelona: Laia.

CASSANY, D. (2002), *La cuina de l'escriptura*, Barcelona, Empúries.

CEA D'ANCONA, M.A. (1998), *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

DURKHEIM, E. (1976), *Las reglas del método sociológico*, Buenos Aires, La Pleyade.

CORBETTA, P. (2003), *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: McGraw Hill/Interamericana.

DANE, F.C. (1997), *Mètodes de Recerca*. Barcelona: Proa-UOC.

DUVERGER, M. (1962), *Métodos de las ciencias sociales*. Barcelona: Ariel.

GARCIA FERRANDO, M.; IBAÑEZ, J.; ALVIRA, F. (1986), *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza.

GILLI, G.A. (1975), *Como se investiga*. Barcelona: Avance.

GRAWITZ, M. (1975), *Métodos y técnicas en las ciencias sociales*. Barcelona: Hispano Europea, 2 vol.

LATIESA, M. (1991), *El pluralismo metodológico en la investigación social: Ensayos típicos*. Granada: Universidad de Granada.

MARDONES, J.Mª (ed) (1991), *Filosofía de las ciencias humanas y sociales*, Barcelona, Anthropos.

- MILLS, C. W.(1987), *La imaginació sociològica*. Barcelona: Herder.
- PICÓ, J.(2003),*Los años dorados de la sociología (1945-1975)*. Madrid: Alianza.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I.; ISPIZUA, M.A., *La descodificación de la vida cotidiana. Métodos de investigación cualitativa*. Bilbao: Deusto, 1989.
- RUIZ OLABUÉNAGA, J.I.; ARÍSTEGI, I.; MELGOSA, L. *Cómo elaborar un proyecto de investigación social*. Bilbao: Universidad de Deusto, 1998.
- QUIVY, R.; CAMPENHOUDT, L. Van (1997), *Manual de Recerca en Ciències Socials*. Barcelona: Herder.
- QUIVY, R.; CAMPENHOUDT, L. Van (1993), *Manual de investigación en ciencias sociales*. México: LIMUSA.
- SAUTU, R. (coord.) (2005), *Manual de Metodología: construcción del marco teórico, formulación de los objetivos y elección de la metodología*. Buenos Aires: CLACSO.
- SELLTIZ, C.; JAHODA, M; DEUTSCH, M.; COOK; S.W. (1965) *Métodos de investigación en las relaciones sociales*. Madrid: Rialp,(2a ed).
- SWCHARTZ, H.; JACOBS, J; *Sociología cualitativa*. Mèxic: Trillas, 1984.
- TAYLOR, S.J.; BOGDAN, R. (1986), *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paidós,
- WEBER, M.(1971), *Sobre la teoría de las ciencias sociales*, Barcelona, Península.
- WEBER, M.(1973), *Ensayos de metodología sociológica*, Buenos Aires, Amorrortu.
- ZIMAN, J. (2003), *¿Qué es la ciencia?*, Madrid, Cambridge University Press.

Obres de referència general

- GEYMONAT, L. (1999-2002) *Historia del pensamiento filosófico y científico*, Barcelona, Herder (3ª ed.)
- REYES, R. (1988), *Terminología científico-social. Una aproximación crítica*, Barcelona, Anthropos
- VVAA (1979), ICTINEU. *Diccionari de les ciències de la societat als països catalans*, Barcelona, Ed.62.
- VVAA (1974-77), *Enciclopedia Internacional de Ciencias Sociales*, Madrid, Aguilar.

10.- Programació de l'assignatura

A banda de les classes magistrals i les tutories grupals, l'alumnat haurà d'assistir a les pràctiques programades a l'aula. L'assistència a aquestes pràctiques és obligatòria i té un pes del 7% en la nota final. El material necessari per a la realització d'aquestes pràctiques a l'aula està recollit en un dossier que estarà disponible a la copisteria de la Facultat.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
15-19 febrer	Sessions presencials BLOC 1	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
22-26 febrer	Sessions presencials BLOC 1	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
1-5 març	Pràctica 1	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
1-5 març	Sessions presencials BLOC 1	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
8-12 març	Sessions presencials BLOC 2	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
15-19 març	Pràctica 2	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6

15-19 març	Sessions presencials BLOC 2	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
22-26 març	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
22-26 març	Pràctica 3	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
7 – 9 abril	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
7 – 9 abril	Pràctica 4.	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
12-16 abril	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
19-23 abril	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
19-23 abril	Pràctica 5	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
26-30 abril	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
3-7 maig	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
3-7 maig	Pràctica 6	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
10-14 maig	Sessions presencials BLOC 3	aula	Textos bàsics dossier lectures	C31, C32, C91, C92, G1, G3
10-14 maig	Pràctica 7	aula	Material recollit en el dossier de pràctiques	C31, C32, C91, C92, G1, G2, G3, T1, T3, T6
17-21 maig	Defensa projectes en grup	aula		G3, T1, T3, T4, T6

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Setmana 8-12 març	Ressenya individual sobre què significa investigar en sociologia, a partir de l'anàlisi de textos bàsics que es proporcionaran als estudiants	Treball autònom	A partir de textos distribuïts a classe	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4, T5
22-26 març	Treball en grup preparatori per a la realització del projecte d'investigació (cerca d'informació, anàlisi article empíric i elaboració d'un mapa conceptual)	Treball autònom	A partir de fonts bibliogràfiques que cerquen els alumnes de forma autònoma	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4, T5, T6
17-21 maig	Formulació en grup del projecte d'investigació (objectius, marc teòric i disseny de la investigació)	Treball autònom	A partir de fonts bibliogràfiques que cerquen els alumnes de forma autònoma	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4, T5, T6
17-21 maig	Defensa pública en grup del projecte d'investigació a classe	Aula	A partir de fonts bibliogràfiques que cerquen els alumnes de forma autònoma	G1, T1
14 de juny i el 9 de juliol (data a determinar)	Prova escrita individual que avaluarà l'adquisició de conceptes i instruments bàsics referits a la vessant aplicada de	Aula	A partir dels continguts impartits durant les classes magistrals i les sessions de pràctiques, juntament amb el dossier de textos bàsics de	C31, C32, C91, C92, G1, G2, T1, T3, T4

	l'anàlisi de la realitat social.		l'assignatura	
--	----------------------------------	--	---------------	--